

Aktuální informace

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Praha 22. 8. 2012

36

Lékárny v roce 2011

Pharmacies in 2011

Souhrn

Tato Aktuální informace pojednává o výkonech sítě lékáren za rok 2011 a zaměřuje se na celkové výkony lékárenské péče a na průměrné výkony lékáren základního typu a lékáren ústavních vyjádřené v počtech přijatých receptů a poukazů a v tržbách.

Summary

This Topical Information refers to the outputs of the network of pharmacies in 2011 and it is focused on the total outputs of pharmaceutical service and on average outputs of classical pharmacies and hospital pharmacies, expressed in numbers of prescriptions and coupons received as well as in returns.

Výkony lékáren v roce 2011

Tato Aktuální informace vychází z podkladů získaných sběrem ročního výkazu A (MZ) 1-01 o činnosti zdravotnického zařízení, obor lékárenská péče. Výkazy odevzdalo celkem 2 429 lékáren základního typu a lékáren ústavních. Veškeré údaje o tržbách shromažďované ÚZIS ČR v rámci tohoto výkazu a zveřejněné v této Aktuální informaci se týkají pouze tržeb za léčiva a zdravotnické prostředky. Publikované údaje se vztahují pouze k odevzdaným výkazům. V textu používané pojmy „lékárna základního typu“ a „ústavní lékárna“ slouží k charakteristice rozdílu v činnosti a v tržbách uvedených lékáren. Ústavní lékárna je součástí zdravotnického zařízení ústavní péče a obvykle většina vydaných léků a zdravotnických prostředků slouží „vlastnímu“ zdravotnickému zařízení. Obecně je použita terminologie hodnoceného roku 2011, před platností zákona č. 372/2011 o zdravotních službách a navazujících předpisů.

Celkové tržby za léčiva a zdravotnické prostředky u všech zařízení lékárenské péče za rok 2011 podle zpracovaných výkazů dosáhly 72 293 mil. Kč a oproti roku 2010 se zvýšily o 1,5 %. Z toho tržby za léčiva činily v roce 2011 celkem 63 961 mil. Kč, což je cca o 1,2 % více než předcházející rok. Tržby od zdravotních pojišťoven se zvýšily o 1,0 % na 37 552 mil. Kč, z toho tržby od zdravotních pojišťoven za léčiva na recept se zvýšily o cca 0,7 % a tržby od zdravotních pojišťoven za zdravotnické prostředky na poukaz se zvýšily o 4,0 %. Tržby z doplatků pacientů a z volného prodeje dosáhly 16 925 mil. Kč, což je 102,0 % předešlého roku. Počet přijatých receptů činil 73 896 tis. ks, což je o 0,6 % více než v roce 2010.

Lékárny základního typu (lékárny, které nejsou součástí jiného zdravotnického zařízení) dosáhly celkových tržeb za léčiva a zdravotnické prostředky 48 133 mil. Kč, což je 66,6 % obratu celého oboru lékárenské péče, a přijaly 90,7 % všech odbavených receptů (v roce 2010 to bylo 65,8 % obratu resp. 90,3 % receptů).

V zařízeních lékárenské péče celkem pracovalo v roce 2011 v počtech přepočtených na úvazky 5 903,73 farmaceutů a 4 779,91 farmaceutických asistentů. Z toho v lékárnách základního typu pracovalo 5 260,30 farmaceutů a 3 895,90 farmaceutických asistentů, rovněž v přepočtených počtech. Zde i v dalším textu a tabulkách se údaje za hodnocené roky týkají průměrných ročních počtů pracovníků a odevzdaných výkazů A (MZ) 1-01.

Průměrné výkony na 1 lékárně základního typu

Jedna lékárna základního typu v roce 2011 v průměru přijala celkem 28 776 receptů a dosáhla tržby za léčiva a zdravotnické prostředky 20 658 tis. Kč (v roce 2010 byly obdobné údaje 29 437 receptů a 20 803 tis. Kč). V jednom zařízení pracovalo v průměru 2,26 farmaceutů a 1,67 farmaceutických asistentů. Průměrná lékárna základního typu inkasovala 11 598 tis. Kč od zdravotních pojišťoven (2010 - 11 667 tis. Kč) a 6 651 tis. Kč od pacientů za doplatky a volný prodej (2010 - 6 729 tis. Kč). Tržby od zdravotnických zařízení v průměru činily 1 400 tis. Kč, v roce 2010 cca 1 417 tis. Kč.

V porovnání krajů měla nejvyšší tržby za léčiva a zdravotnické prostředky typická lékárna základního typu v Hlavním městě Praze, v roce 2011 v průměru cca 25 595 tis. Kč ročně. Nejnižší tržby vykázaly lékárny v Libereckém kraji - v průměru cca 17 963 tis. Kč za rok 2011. Celkové průměrné tržby lékáren základního typu v ČR klesly oproti roku 2010 o 0,7 %, což je zřejmě nejen v důsledku rezervovaného přístupu zdravotních pojišťoven, ale i v důsledku nárůstu počtu lékáren.

Průměrné výkony na 1 ústavní lékárně

Ústavní lékárna, tzn. lékárna, jež je součástí zdravotnického zařízení ústavní péče, v roce 2011 v průměru přijala 64 109 receptů. V jedné ústavní lékárně pracovalo v přepočtených počtech v průměru 6,09 farmaceutů a 7,48 farmaceutických asistentů. Ústavní lékárna v průměru dosáhla v roce 2011 tržby za léčiva a zdravotnické prostředky celkem 210 387 tis. Kč (v roce 2010 to bylo 217 709 tis. Kč), z toho v průměru 125 748 tis. Kč od zdravotnických zařízení (v roce 2010 to bylo 126 071 tis. Kč). Další 70 881 tis. Kč inkasovala ústavní lékárna v průměru od zdravotních pojišťoven, přičemž předcházející rok to bylo 77 578 tis. Kč. Celkem 11 595 tis. Kč v ústavní lékárně v roce 2011 tvořily tržby od pacientů za doplatky a volný prodej, což byl roční pokles o 4,4 %.

Podíl plateb od zdravotních pojišťoven na tržbách průměrné ústavní lékárny v roce 2011 činil 33,7 %, zatímco podíl plateb od zdravotnických zařízení činil 59,8 % a podíl tržeb z doplatek k receptům a poukazům spolu s volným prodejem jen 5,5. U lékáren základního typu byl průměrný podíl plateb od zdravotních pojišťoven 59,5 %, průměrný podíl plateb od zdravotnických zařízení 6,8 % a tržby přímo od pacientů za doplatky a volný prodej 32,2 %.

Doplňující informace

Na 1 recept připadla v roce 2011 v průměru léčiva v hodnotě 583 Kč. Přitom hodnota léků na 1 recept v klasické lékárně byla v průměru 527 Kč, zatímco průměrná hodnota léčiv na 1 recept v ústavní lékárně byla 1 160 Kč. Toto vyplývá z částečně odlišného sortimentu léků v ústavních (nemocničních) lékárnách, který zahrnuje i speciální nákladné léky. Jednomu poukazu na zdravotnické prostředky odpovídala hodnota 1 125 Kč. Doplatek pacienta na recept v roce 2011 byl v průměru cca 123 Kč, na 1 poukaz cca 42 Kč. Na 1 obyvatele ČR připadla za rok 2011 průměrná úhrada v lékárně 882 Kč za doplatky na recept/poukaz a 730 Kč za volně prodejné léky nebo zdravotnické prostředky. Na jednu lékárně připadalo v roce 2011 v průměru cca 3 935 obyvatel.

Vypracoval: Ing. Ivan Popovič

1. Výkony zařízení lékárenské péče celkem v letech 2008–2011

Rok	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2010 %	Index 2011/2008 %
recepty celkem v ks	68 841 223	72 946 273	73 463 532	73 895 742	100,59	107,34
poukazy celkem v ks	2 914 092	3 161 773	3 302 464	3 291 575	99,67	112,95
žádanky na léčiva od ZZ v ks	1 522 793	1 617 838	1 715 580	1 687 181	98,34	110,80
objednávky na léčiva od ostatních odběratelů v ks	183 647	181 924	196 022	216 634	110,52	117,96
žádanky na zdrav. prostředky od ZZ v ks	374 290	396 998	408 414	476 595	116,69	127,33
objednávky na zdrav. prostředky od ostatních odběratelů v ks	15 780	16 652	19 083	18 059	94,63	114,44
tržby léčiva a zdrav. prostředky celkem tis. Kč	66 022 674	71 480 439	71 204 649	72 292 966	101,53	109,50
tržby za léčiva celkem tis. Kč	58 696 447	63 600 782	63 197 027	63 961 033	101,21	108,97
v tom: tržby od ZPoj za léčiva v tis. Kč	31 231 356	35 185 429	33 752 703	33 987 000	100,69	108,82
tržby od ZPoj za zdrav. prostředky v tis. Kč	2 944 892	3 293 924	3 429 286	3 565 046	103,96	121,06
doplatky pacientů za recepty a poukazy tis. Kč	8 506 843	8 567 226	9 111 243	9 261 180	101,65	108,87
volný prodej léčiv a zdrav. prostředků tis. Kč	7 392 259	7 546 682	7 482 923	7 663 780	102,42	103,67
tržby od ZZ tis. Kč	15 063 508	15 957 115	16 435 078	16 785 695	102,13	111,43
z toho za léčiva tis. Kč	11 537 692	12 249 047	12 660 712	12 841 099	101,42	111,30
zdrav. prostř. tis. Kč	3 525 816	3 708 068	3 774 366	3 944 596	104,51	111,88
tržby od ostatních odběratelů za léčiva a zdrav. prostř. tis. Kč	883 816	930 063	993 416	1 030 265	103,71	116,57
farmaceuti (přepočtený počet) ¹⁾	5 508	5 646	5 803	5 904	x	x
farm. asistenti (přepočtený počet) ¹⁾	4 527	4 656	4 793	4 780	x	x
počet hodnocených jednotek s odevzdaným výkazem (lékárny i výdejny zdrav. prostředků)	2 388	2 443	2 491	2 574	x	x
tj. podíl z celkového registrovaného počtu ZZ (lékáren a výdejen zdrav. prostředků) v %	92,8	94,1	94,8	95,0	x	x

¹⁾ Průměrný roční přepočtený počet

ZPoj - zdravotní pojišťovny

ZZ - zdravotnická zařízení

Zdroj: ÚZIS ČR

2. Výkony na 1 lékárně základního typu v letech 2008–2011

Rok	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2010 v %	Index 2011/2008 v %
recepty ks	29 139	29 584	29 437	28 776	97,75	98,75
poukazy ks	697	734	739	726	98,24	104,16
žádanky na léčiva od ZZ ks	178	168	165	160	96,97	89,89
objednávky na léčiva od ostat. odběratelů ks	75	68	74	70	94,59	93,33
žádanky na zdrav. prostředky od ZZ ks	13	14	14	13	92,86	100,00
žádanky na zdrav. prostředky od ostatních odběratelů ks	4	4	5	5	100,00	125,00
tržby léčiva + zdrav. prostředky celkem tis. Kč	20 149	21 141	20 803	20 658	99,30	102,53
z toho tržby od ZPoj za léčiva tis. Kč	11 155	12 129	11 667	11 598	99,41	103,97
tržby od ZPoj za zdrav. prostředky tis. Kč	611	689	668	689	103,14	112,77
doplatky pacientů a volný prodej tis. Kč	6 771	6 672	6 729	6 651	98,84	98,23
tržby od ZZ tis. Kč	1 321	1 361	1 417	1 400	98,80	105,98
z toho za léčiva tis. Kč	1 305	1 341	1 396	1 367	97,92	104,75
zdrav. prostředky tis. Kč	16	20	21	33	157,14	206,25
tržby od ostatních odběratelů tis. Kč	291	290	322	321	99,69	110,31
z toho za léčiva tis. Kč	278	275	308	307	99,68	110,43
farmaceuti (přepočtený počet) ¹⁾	2,30	2,29	2,30	2,26	x	x
farm. asistenti (přepočtený počet) ¹⁾	1,74	1,74	1,74	1,67	x	x
počet hodnocených lékáren s odevzdaným výkazem	2 142	2 196	2 253	2 330	x	x
tj. podíl z celkového registrovaného počtu ZZ (klasických lékáren) v %	92,5	94,8	95,6	95,0	x	x

¹⁾ Průměrný roční přepočtený počet

ZPoj - zdravotní pojišťovny

ZZ - zdravotnická zařízení

Zdroj: ÚZIS ČR

3. Výkony na 1 ústavní (nemocniční) lékárnou v letech 2008–2011

Rok	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2010 %	Index 2011/2008 %
recepty celkem ks	57 998	75 030	69 104	64 109	92,77	110,54
poukazy ks	4 347	4 763	5 114	5 249	102,64	120,75
žádanky na léčiva od ZZ ks	11 322	12 603	13 483	12 755	94,60	112,66
objednávky na léčiva od ostatních odběratelů ks	232	337	309	541	175,08	233,19
žádanky na zdrav. prostředky od ZZ ks	3 312	3 575	3 621	4 272	117,98	128,99
žádanky na zdrav. prostředky od ostatních odběratelů ks	20	17	24	34	141,67	170,00
tržby léčiva + zdrav. prostředky celkem tis. Kč	202 335	226 012	217 709	210 387	96,64	103,98
v tom tržby od ZPoj za léčiva tis. Kč	70 028	83 324	73 622	66 398	90,19	94,82
tržby od ZPoj za zdrav. prostředky tis. Kč	3 367	3 602	3 956	4 483	113,32	133,15
doplatky pacientů a volný prodej tis. Kč	10 425	11 542	12 128	11 595	95,61	111,22
tržby od ZZ tis. Kč	116 786	125 623	126 071	125 748	99,74	107,67
z toho za léčiva tis. Kč	86 794	93 726	94 618	93 055	98,35	107,21
zdrav. prostředky tis. Kč	29 992	31 897	31 453	32 693	103,94	109,01
tržby od ostatních odběratelů tis. Kč	1 729	1 922	1 932	2 163	111,96	125,10
z toho za léčiva tis. Kč	1 635	1 822	1 866	2 047	109,70	125,20
farmaceuti (přepočtený počet) ¹⁾	5,54	6,04	6,13	6,09	x	x
farm. asistenti (přepočtený počet) ¹⁾	6,73	7,16	7,62	7,48	x	x
počet hodnocených lékáren s odevzdaným výkazem	95	95	96	99	x	x
tj. podíl z celkového registrovaného počtu ZZ (ústavních lékáren) v %	100	100	100	100	x	x

¹⁾ Průměrný roční přepočtený počet

ZPoj - zdravotní pojišťovny

ZZ - zdravotnická zařízení

Zdroj: ÚZIS ČR

4. Průměrná tržba na 1 doklad v Kč a počet dokladů na 1 obyvatele v lékárenské péči v letech 2008–2011

Doklad	2008	2009	2010	2011
na 1 recept hodnota léků v lékárenské péči celkem v Kč	575	598	582	583
na 1 recept hodnota léků v Kč v klasické lékárně	505	527	519	527
na 1 recept hodnota léků v Kč v ústavní lékárně	1 327	1 217	1 188	1 160
na 1 poukaz hodnota zdrav. prostředků v lékárenské péči celkem v Kč	1 053	1 084	1 078	1 125
na 1 žádanku od ZZ na léčiva v lékárenské péči celkem hodnota v Kč	7 577	7 571	7 380	7 611
na 1 žádanku od ZZ na léčiva hodnota léků v klasické lékárně	7 322	8 003	8 463	8 561
na 1 žádanku od ZZ na léčiva hodnota léků v ústavní lékárně	7 666	7 437	7 018	7 296
na 1 žádanku od ZZ na zdrav. prostředky v lékárenské péči celkem hodnota v Kč	9 420	9 340	9 242	8 277
na 1 žádanku od ZZ na zdrav. prostředky hodnota v klasické lékárně	1 200	1 402	1 469	2 612
na 1 žádanku od ZZ na zdrav. prostředky hodnota v ústavní lékárně	9 057	8 921	8 685	7 653
na 1 objednávku léčiv v lékárenské péči celkem hodnota v Kč	4 161	4 317	4 460	4 241
průměrná úhrada pacienta na 1 recept v Kč	122	116	122	123
průměrná úhrada pacienta na 1 poukaz v Kč	43	42	39	42
průměrný počet obyvatel na 1 lékárně	4 079	4 054	4 006	3 935
průměrná úhrada na recepty a poukazy na 1 obyvatele za rok v Kč	816	817	866	882
volný prodej léčiv/zdrav. prostředků na 1 obyvatele za rok v Kč	709	740	711	730
průměrný počet receptů na 1 obyvatele za rok v ks	6,60	6,95	6,99	7,04
průměrný počet poukazů na 1 obyvatele za rok v ks	0,28	0,30	0,31	0,31

Zdroj: ÚZIS ČR

5.a, 5.b Lékárny základního typu - počty receptů a tržby za rok 2011

Počet receptů v kusech za rok	Počet lékáren	Tržby v mil. Kč za rok	Počet lékáren
0–10 000	449	0–5	304
10 001–20 000	650	5–10	468
20 001–30 000	488	10–15	438
30 001–40 000	243	15–20	342
40 001–50 000	167	20–25	206
50 001–60 000	92	25–30	136
60 001–70 000	62	30–35	94
70 001–80 000	50	35–40	71
80 001–90 000	43	40–45	44
90 001–100 000	26	45–50	33
100 001–150 000	49	50–55	48
150 001–200 000	8	55–60	23
200 001 a více	3	60 a více	117
Celkem ČR	2 330	Celkem ČR	2 324

Zdroj: ÚZIS ČR podle odevzdaných statistických výkazů A (MZ) 1-01 lékáren základního typu
které uvedené výkony vykázaly

6. Průměrné výkony na 1 lékárnu základního typu za rok 2011 kraje + ČR celkem *)

Kraj	Hl.m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhr.	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskosl.	ČR celkem
recepty celkem ks	30 045	30 219	27 987	28 697	25 009	26 776	27 006	27 401	25 226	30 177	27 303	32 027	30 447	30 533	28 776
poukazy ks	684	666	583	766	374	690	977	1 071	637	704	662	666	808	832	726
žádanky na léčiva od ZZ ks	113	218	139	158	105	120	97	139	205	76	140	195	230	228	160
objednávky na léčiva od ostat. odběratelů ks	72	64	87	55	127	68	35	50	74	64	87	50	42	86	70
žádanky/objednávky na zdrav. prostř. ks celkem	9	12	9	33	19	15	13	30	20	14	18	20	29	15	17
tržby léčiva + zdrav. prostř. celkem tis. Kč	25 595	21 455	18 052	20 054	18 892	18 263	17 963	18 965	19 479	19 283	18 694	21 338	21 370	22 369	20 658
v tom: tržby od ZPoj za léčiva tis. Kč	12 592	11 730	10 613	11 560	9 727	10 651	10 095	10 986	12 333	11 914	10 368	12 747	11 904	12 964	11 598
tržby od ZPoj za zdrav. prostř. tis. Kč	787	581	471	713	350	565	992	1 208	632	614	623	567	797	681	689
doplatky pacientů a volný prodej tis. Kč	8 705	7 353	6 187	6 962	7 728	6 155	6 170	5 370	5 510	6 438	6 170	6 319	6 080	6 305	6 651
tržby od ZZ tis. Kč	3 010	1 648	487	579	338	655	580	1 310	928	154	987	1 317	2 009	2 207	1 400
tržby od ostat. odběr. tis. Kč	501	143	294	240	749	238	126	118	76	163	546	388	580	211	321
farmaceuti (průměrný roční přepočtený počet)	2,45	2,10	2,03	2,06	1,89	1,78	2,11	2,46	2,28	2,30	2,52	2,37	2,46	2,51	2,26
farm. asistenti (průměrný roční přepočtený počet)	2,14	1,85	1,35	1,72	1,84	2,07	1,55	1,01	1,44	1,72	1,67	1,41	1,41	1,68	1,67
počet hodnocených lékáren s odevzdaným výkazem	304	228	136	118	76	170	99	147	132	104	279	139	133	265	2 330
tj. podíl z celkového registrovaného počtu ZZ (klasických lékáren) v %	95,3	93,1	92,5	90,8	91,6	99,4	100,0	99,3	100,0	97,2	97,9	94,6	99,3	93,6	95,0

*) Včetně odloučeních odd. výdeje léčiv, dle odevzdaných výkazů

Zdroj: ÚZIS ČR

ZZ - zdravotnická zařízení

ZPoj - zdravotní pojišťovny